

دانشگاه تهران

دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی

تحقیق پیرامون شرکت‌های تعاونی توزیع

پایان نامه فوق لیسانس

استاد راهنما : آقای دکتر پرویز زارعی

هیئت داوران :

آقای دکتر حسن ستاری

آقای دکتر عباس صدقی

این رساله در جلسه مورخ ۱۳/۲۳/۱۳۵۱

هیئت رسیدگی ادرجه خوب بتصویب رسید

شبهه و تنظیم از غلامرضا پروین دانشجوی

فوق لیسانس رشته علوم اداری و دانشکده علوم

اداری و مدیریت بازرگانی

اسفند ۱۳۵۱

فهرست مطالب

فهرست مطالب

شماره صفحه

پیشگفتار

الف تا هـ

• علت انتخاب موضوع

• روش تحقیق

۱ - ۲۲

فصل اول - کلیات :

۱ - ۱

بخش اول - تعاون و سیستمهای اقتصادی :

مقدمه :

رابطه تعاونیها و سیستمهای اقتصادی :

۱ - مبانی نظامی اقتصادی

۲ - تاریخچه سیستمهای اقتصادی

الف - سرمایه داری

ب - سوسیالیسم

ج - کمونیسم

د - فاشیسم

هـ - نظامهای مختلط

۳ - نقش تعاونیها در نظامات اقتصادی

بخش دوم - تعاونها و سایر مؤسسات اقتصادی

۱ - مبانی نظام کار در اقتصاد آزاد :

- انواع مؤسسات اقتصادی
- مالکیت انفرادی
- شرکت سهامی تجاری
- تعاونها

۲ - تأسیسه مؤسسات اقتصادی :

- عایدی سرمایه گذاری
- شروع به کسب و کار
- کنترل مؤسسه
- مسئولیت مالی صاحبان
- انحلال مؤسسه
- توزیع سود ویژه
- مالیات بر سود ویژه
- تشوینات حقوقی و تدوین اساسنامه
- مالکیت مؤسسه

بخش سوم - وجوه تأیید شرکتهاى تعاونی و تجاری :

- تعریف شرکت
- شرکت تعاونی

اختلافات شرکت تعاونی با شرکتهاى تجاری

۲۰ - ۲۲

بخش چهارم - سازمان تعاونی چیست و چه اختلالاتی با شرکت تعاونی دارد ؟

تعریف سازمان تعاونی

اختلالات سازمان تعاونی و شرکت تعاونی

۲۳ - ۲۴

فصل دوم - اصول راجع به دلیل

۲۵ - ۲۷

بخش اول - تحول و تکامل تعاون

۱ - تعاون در دوران باستان

۲ - دوره رنسانس

نظام نسفد شافتن

۳ - دوره انقلاب صنعتی

سرطایه دوران پیشین

۲۸ - ۳۱

بخش دوم - اصول راجع به دلیل ؟

۱ - آزاد بودن عضویت

۲ - هرکس وقت رای

۳ - معامله سه تن

۴ - آئین احداث

۵ - بیدارگی سیاسی و اقتصادی

۶ - عدم قبول مخاطرات غیرطبیعی

۷ - برداشت نوع بهره تعیین سرمایه سهمی

۸ - فروش کالا بقیه های خریدار و فروش

۹ - محدودیت تعداد سهام احداث

۱۰ - توزین مازاد به تناسب ساطه با تعاونی

۲۷ - ۲۹

بخش سوم - مؤتمرات جهانی تعاونیها :

تعاون درانادا

- تعاون درسوئد
- تعاون درایتالیا
- تعاون درفرانسه
- تعاون درانگلیس
- تعاون درماله کنونیست

۴۰ - ۴۱

بخش چهارم - آثار و نتایج شرکتها و سازمانهای تعاونی :

- اول - از لحاظ اجتماعی و سیاسی
- دوم - از لحاظ اقتصادی و عمرانی

۴۲ - ۵۲

فصل سوم - تعاون در ایران :

۴۲ - ۴۶

بخش اول - تاریخ تعاون در ایران

- نهضت تعاون در ایران و مقایسه آن با تعاون مالک پیشرفته

۴۷ - ۴۸

بخش دوم - سازمان مرکزی تعاون کشور :

- هدف سازمان مرکزی تعاون کشور
- وظائف کلی سازمان مرکزی تعاون

۴۹ - ۵۲

بخش سوم - قانون شرکتهای تعاونی ایران :

۵۳ - ۷۳

فصل چهارم - شرکت تعاونی توزیع :

۵۳ - ۵۷

بخش اول - تعاونی توزیع چیست ؟

- مقدمات

مذاکره‌های تعاونی توزیع چیست ؟

مذاکره‌ها از آثار و نحوه تهیه آن از طریق تعاونی‌های توزیع چیست ؟

۵۸ - ۵۹

بخش دوم - بانک اعتبارات تعاونی توزیع

هدف

• منیات بانک

۶۰ - ۶۴

بخش سوم - نحوه تأسیس شرکت‌های تعاونی توزیع :

۶۵ - ۷۲

بخش چهارم - ارکان شرکت‌های تعاونی توزیع :

اول - مجمع عمومی :

الف - مجمع عمومی مؤسسین

ب - مجمع عمومی عادی

ج - مجمع عمومی فوق العاده

دوم هیئت مدیره :

• وظائف هیئت مدیره

سوم - هیئت بازرسان

۷۴ - ۹۶

فصل پنجم - بررسی وضعیت شرکت‌های تعاونی توزیع :

مقدمه

۷۶ - ۷۹

بخش اول - مداخلات عمومی شرکت‌های تعاونی توزیع :

۱ - تغییرات تاریخ ثبت و شروع فعالیت شرکت‌های تعاونی توزیع

۲ - علل تأخیر

۳ - انگیزه مؤسسان و تشکیل شرکت تعاونی توزیع

۴ - هدف از تشکیل شرکت .

۵ - تاکنون چقدر هدفهایایی رسیده اند ؟

۶ - مشکلات عکسسه مانع رسیدن به هدفهای شرکت شده است :

بخش دوم - مشخصات اجتماعی شرکتهای تعاونی توزیع :

۷۹ - ۸۲

۱ - شمول شرکت کنندگان در لیست .

۲ - اطلاع اعضا از اساسنامه .

۳ - همکاری مأمورین دولت یا شرکتهای تعاونی .

۸۳ - ۸۶

بخش سوم - مشخصات مالی شرکتهای تعاونی توزیع

۱ - حداقل واحد اکثر سهام

۲ - میزان سرمایه .

۳ - شاخص تغییر میزان سرمایه .

۴ - میزان معاملات شرکتها .

۵ - میزان سود ویژه .

۶ - میزان زیان .

۸۷ - ۸۹

بخش چهارم - آموزی در شرکتهای تعاونی توزیع :

۱ - دوره های آموزشی کارکنان شرکتها .

۲ - سطح مواد و تخصص مدیران عامل شرکتها .

۳ - میزان مواد و سطح تخصص تعاونی اعضا هیئت مدیره .

نتیجه کلی

۹۰ - ۹۳

۴ - فهرست شرکتهای تعاونی توزیع ایران

۹۴ - ۹۶

۵ - فهرست شرکتهای تعاونی توزیع شهرستانها

فصل ششم - عملیات موقتیهست شرکتهای تعاونی توزیع :

- ۱ - نصب تعاونیهای توزیع بوسیله واسطه ها .
- ۲ - نقدان مدیران ورزیده .
- ۳ - نقدان اصول مدیریت .
- ۴ - نقدان روشهای صحیح حسابداری .
- ۵ - قواعد قانون و مقررات شرکتهای تعاونی .
- ۶ - بی اعتمادی و انزوا طلبی .
- ۷ - کثرت سرمایه .
- ۸ - کمبود اعتبارات .
- ۹ - بیسوادی افراد متوف .

فصل هفتم - آراء و راه حلهائی بعد از توسعه و پیشرفت تعاونیهای

تعاونیهائی در ایستگاه سراسر

- الف - افزایش کدهای دولتی شرکتهای تعاونی .
- ب - اجراء برنامه های آموزشی برای آشنا ساختن کودکان و جوانان با امور مسائل تعاونی در مراکز محلی مختلف تحصیلی
- ج - ایجاد مرکز تحقیق و اطلاعات بین المللی تعاونی .
- د - تدوین کمیته ها از طریق توسعه شبکه تعاونیهای هر روز .
- ه - تهیه اسناد مناسب و آشناسد .
- و - ...

پیشگفتار

علمت انتخاب مؤسسه

شرکت‌های تعاونی یکی از عوامل مؤثر تلبیل بهای کالا و همچنین توسعه اقتصادی و اجتماعی است و می‌تواند جوابگوی نیازهای آینده بشری بوده و اساس اقتصاد دموکراتیک در تمام رشته‌های اقتصادی باشد. زیرا که شرکت‌های تعاونی وسیله‌ای برای افزایش سطح زندگی طبقات متوسط و زحمتکش از قبیل روستاییان، کارگران و مزدوران بوده و می‌تواند حد انحصار زندگی مردم را برای آنان تا حدی ببرد و همچنین، چون شرکت‌های تعاونی وابسته یا سرآمد می‌باشند نه سرمایه آنان، بدین لحاظ با افراد عضو حقیقی اظهار ناسود در مجامع عمومی و انتخاب مدیران و ازرسان داده نشده و با آزادی و اختیاری که از لحاظ انتخاب و دادن رأی دارند، بفراوانه دموکراسی و اهمیت نردی اعضای در اجتماع پس برده و اصول دموکراسی مؤسسه پیشروند.

از نقطه نظر اقتصادی نیز با تشکیل و توسعه شرکت‌های تعاونی اصل تمرکز نهایی اقتصادی بر بنیادهای حقیقی استوار می‌گردد و سرمایه‌ها و سرانده‌های کوچک مردم در راه‌های تولیدی بکار افتاده و بالتبع توسعه اقتصادی ملی کشور به نحو قابل ملاحظه‌ای ترقی می‌کند.

شرکت‌های تعاونی توجیه از اینکارات تعاونی ایران بوده است. زیرا

در بین انواع مختلف تعاونیهایی موجود ، نوع خاصی بنام تعاونی

توزیع وجود ندارد .

نوعی تشکیل تعاونیهایی توزیع ، از بین بردن عاملین واسطه ،

جسوجسری از شرکتی قبضها و سرتراری نظم در مراحل مختلف تولید ، توزیع

و مصرف آنها بوده است ،

در ابتدا تشکیل اینگونه شرکتها که با تولیدات نسراوان نیز همراه بود ،

با استقبال مواجهه گردید و در وقتها و وقت نیز حمایت خود را از تشکیل

این شرکتها اعلام نمودند و لیکن بعدها بحال گوناگونی ، تعاونیهایی

توزیع توانستند به حدنهایی خود دست یابند و تعدادی از آنها در همان

اوانحل در اکثر مذکرات نسراوان از ادامه کار خود داری و تیسسه نیز در سالهای

بعدها دچار ورشکستگی گردیدند .

البته طیل گوناگونی برای ناکافی تعاونیهایی توزیع بیان گردید .

است ، از جمله :

دخالت واسطه ها در تشکیل و اداره این شرکتها ، کمی سرمایه

نبودن مدیران ورزیده ، بیسوادی افراد عضو ، نارسایی توانی

تعاونی و تصرفات زائد اداری که تعزیر در ساره طیل مذکور مینوع

این رساله را تشکیل داده و ایجاد است که این تعزیر کامی

برای مصالحات بعدی در این زمینه باشد .

برای تدوین این رساله از روشهای تحقیق علمی و کتابخانه‌های
پنجم زیر استفاده گردیده است :

مراجعه به شرکت‌های تعاونی مربوط، مصاحبه با انجمن‌های صاحب نظر
در امور تعاونی، مراجعه به سازمان مرکزی تعاون کشور، دانشکده
تعاون، بانک اعتبارات تعاونی توزیع و احصاء با مسئولان این مؤسسات
مقاله مقالات و نشریات مختلف در این زمینه و همچنین استفاده از نشریات مختلف
گنجانده .

ملاحظه می‌شود که در زمینه شرکت‌های تعاونی توزیع در حد اتمسفر
ممکن می‌باشد و از آنجا که این رشته از شرکت‌های تعاونی کاملاً جدید است
و ابتکاری است با طبیعت منبع خارجی نیز در این مورد وجود نداشته
و سازمان فارسی نیز مطالب بسیار کم است و آن‌ها هم به صورت چند
سطری هسته و گریخته درج گردیده شده است . اکثر مطالب
در دهه‌ها انجمن‌های جمع‌آوری نشده که پیدا کردن آن‌ها به مراتب برای
ملاقات و مصاحبه با آنها به تنهایی مشکل است . بلکه بزمان بسیار
طولانی و گروه تحقیق و بررسی احتیاج دارد .

در تنظیم اصول این تحقیق ابتدا کلیاتی را جمع به تعاون و سیستم‌های
اقتصادی و همچنین نقش تعاونیها در نظام اقتصاد ملی بنابر مشخص نمودن
راچنانکه تعاونیها و سیستم‌های اقتصادی تعیین اینکه آیا تعاونیها می‌توانند

یک نظام اقتصادی خاصی را تشکیل میدهند . نگاهسته شده است .

بخش دیگر این فصل اختصاص به تأیید تعاونیها وسایر شرکتهای تجساری
 بمنظور مشخص نمودن اختلافات آنها وهمچنین تشریح اختلافات موجود بین شرکتهای
 تعاونی وسازمانهای تعاونی دارد .

در ضمن فصل دوم اصول راچندیل که بنیای نظام تعاون را در جهان تشکیل
 میدهد . به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته است ولیکن تبیین از شروع بحث
 اصلی ابتدا مختصری راچیز به تحول وتامیل تاریخی نهضت تعاون اداره گردید .
 ودر پایان فصل . مرتبیت فعلی شرکتهای تعاونی در برخی از کشورهای وهمچنین آتسار
 وتایجسی که بر تشکیل اینگونه شرکتهای مترتب است بطور مختصر تشریح گردیده است .
 بی چونی در پیوسته های تعاونی از لحاظ تاریخی در ایران وهمچنین تأیید
 نهضت تعاونی ایران باامسالان پیشرفته جهان وتشریح وظائف واختیارات
 سازمان مرکزی تعاون کشور وتشریح مواد قانون شرکتهای تعاونی . موضوع فصل
 سوم این تحقیق را تشکیل میدهد .

در فصل چهارم بمنظور مشخص نمودن از تشکیل شرکتهای تعاونی توزیع وهمچنین
 هدف وظایف بانکه اختیارات تعاونی توزیع که بمنظور تسهیل امور مربوط به اعطاسای
 اختیارات به تعاونیهای مذکور وجود آمد . تشریح گردیده . وسپس در دو بخش دیگر
 این فصل نحوه تأسیس شرکتهای تعاونی توزیع وارکسان ایس شرکتهای وهمچنین
 وظائف واختیارات ارکسان سه تانه تعاونیهای توزیع به تفصیل مورد بحث و

بررسی تراژیک است .

فصل پنجم با بحث مختصری راجع به وضعیت تعاونیهای توزیع تهران و شهرستانها شروع میشود با توجه به نتایج به دست آمده از مستندات های پخش شده بین گروهی از تعاونیهای مذکور همچنین مباحثه های انجام شده با اعضای صاحب نظر در این خصوص تعاونی و افرادی که مشاهده و آثار فعالیتهای اینگونه شرکتها بوده اند . مشخصات تعاونیهای مذکور را تحت عنوان " مشخصات عمومی شرکتهای تعاونی توزیع " ، " مشخصات اجتماعی شرکتهای تعاونی توزیع " و " مشخصات مالی شرکتهای تعاونی توزیع " و " و الاخره " آموزش در تعاونیهای توزیع " شرح گردیده است .

بر انجام از کلیه مطالب یاد شده به شرح علل ناکامی تعاونیهای توزیع پرداخته و طی فصل آخر راه حلهایی پیشنهادی توسعه نهایی تعاون در ایران و همچنین دلایل جهت تعدیل قیود از این تشکیل و توسعه تعاونیهای مذکور پیشنهاد گردیده است .

در بررسی و مطالعه مباحث و جدول مختلف این تحقیق سعی گردیده است که حتی المقدور رأیهای لازم در مورد نتایج را بخند موجود در پاراگرافها بعمل آید و امید است که در این راه به تولیدی هر چند کوچک نالی گردیده باشد .

اصول

تجربیات

بخش اول : تعاون و همکاری اقتصادی :

مقدمه

تعاون چنین تعریف شده است : « یک مؤسسه اقتصادی که از واسطه
افعال سازمان یافته ، ایجاد گردیده و توسط آنها اداره میشود
و سه تدارک و رفاه عمومی کالا و خدمات پائین ، و قیمت تمام میردازد » . (۱)
تعریف کلی یک سازمان تعاونی در مشروبات سازمان جهانی کار پیشتر
آمده است :

« یک سازمان تعاونی از افرادی با هدفهای محدود و معین تشکیل شده
است که در اولین قدم یکدیگر را ایجاد و با ایجاد یک سازمان دموکراتیک
کوچک میکنند تا به هدفهای خود نائل آیند . در این سازمان همه اشخاص
در برابر هم مساویند که میردازند برابری دارند و به اندازه نسبی وادار سازمان
را برعهده دارند » . (۲)

۱ - سازمان مرکزی تعاون کشور ، شرکتهای تعاونی ، ویرج فعلی و آینده آنها

جلد دوم (چاپخانه ایران چاپ ، تهران ۱۳۴۸) صفحه ۱ .

۲ - سازمان مرکزی تعاون کشور ، شرکتهای تعاونی (چاپخانه تهران اکونومیست ،

تهران - ۱۳۴۹) صفحه ۱۳ .

لازم به یادآوری است که پکت شرکت تعاونی در درجه اول یک موسسه اقتصادی است نه اجتماعی . زیرا که مانند موسسات بازرگانی از طریق سرمایه گذاران بهای انفرادی وجود آمده و دارای ارگان رسمی برای اداره شرکت میباشد . همچنین مانند آنها با انجام معاملات بازرگانی بجا درت ورزیده و برای انجام معاملات خود نیز از اعتبارات بانکی استفاده مینمایند و در پایان سال مالی نیز برای نشان دادن وضعیت مالی به تقسیم صورتیهای خود در میان شرکائیه پرداخته و سود حاصله را نیز بر اساس معاملات آنها با یا تعاونی بین آنها تقسیم میکنند . همچنین مانند شرکتیهای بخش خصوصی دارای یک شخصیت حقوقی بوده اما معمولاً تحت قانون جداگانه ای به ثبت میرسند .

رابطه تعاونیها و هیئت مدیره اقتصادی

در این مرحله لازم است این موضوع را روشن سازیم که آیا تعاونیها خود یک نظام اقتصادی هستند یا اینکه باید در حد خود ویرانی هستند . میتوانیم به سرمایه‌داری دارویی ، موسسه‌الیزم ، فاشیسم ، یا نظامهای مختلف دیگری تحلیل داشته باشیم ؟ که برای روشن شدن موضوع ابتدا به مانی نظامهای اقتصادی و سپس مانیه ایستادن سیستمها باید دیگر و در آخر به نقش تعاونیها در نظامات اقتصادی اشاره خواهیم داشت .

۱ - مانی نظامهای اقتصادی :

تعریف یک نظام اقتصادی چنین است : ((دسته ای قواعد و رسوم و مذهب توانستن مشخصات که مربوط هستند به تولید ، مبادله و مصرف کالاها و خدمات))^۱

۳ - سازمان مرکزی تعاون کشور ، نوکتهای تعاونی ، و نیم فصلی و آینده آنها میباشد .

نظامات اقتصادی بر حسب اینکه تا چه اندازه افراد ، سازمانهای اقتصادی و دولتها
کنترل شوند ، باینکه دیگر فشرده بسیار دارند . نظام سرمایه داری حداکثر آزادی را
برای افراد قائل میشود درحالیکه کمونیسم یا سوسیالیسم دولتی
هیچگونه آزادی را برای افراد روا نمیدارد .

در میان این دو قطب سیستمهای اقتصادی دیگری وجود دارند که در حد قانسبل
تقرار دارند مانند سوسیالیسم ، فاشیسم ، و نظامات مختلف .

قلمرو ناسرا از هر نوع نظام اقتصادی ، حداقل پنج صفت اساسی وجود دارد .
که هر دو نامی آنها را میباشند .

این صفات عبارتند از :

الف - نفع اموال .

ب - مبادرت بر عدالت اقتصادی .

ج - انگیزه های اقتصادی .

د - مانع از قیمت گذاری .

ه - رقابت در بازار .

نوع دولت در این میان ارتباط دادن صفات مزوره فوق است .

۲ - مائیکه سیستمهای اقتصادی :

در جهان امروز پنج نوع نظام اقتصادی وجود دارد : (۱)

4 - Swell, Paul Roy, Co-operative, today and tomorrow (Danville,

Illinois: The Interstate Printers and Publishers, INC. 1964), PP-10-12 .

الف - سرمایه‌داری

ب - سرمایه‌لیبرزم

ج - کمونیسم

د - فاشیسم

ه - مختلط

الف - سرمایه‌داری :

در نظام سرمایه‌داری با بحیثیت دیگر نظام اقتصاد آزاد ، بیشتر از هر نظام دیگری آزادی عمل برای افراد وجود دارد ، در همین نظام دولت آزادیهای فراوانی برای کسب و تجارت و مذهب و اقتصاد برای افراد تاملی میشود ، زیرا که دخالت چندانی در حیات اقتصادی واجتماعی افراد ندارد .

در نظام اقتصاد آزاد ، دولت حقوق مالکیت فردی ، آزادی کسب و کار ، ابتکار و رقابت و آزادی سیاسی و اقتصادی را بر سرست پیشنها میکند .

در یک نظام سرمایه‌داری چنین فرض میشود که افراد تحت اتمام توجیحات خود را پسو اساسی قیضا ، روابط قیمت و تاثیرات قیمت اتخاذ میکنند ، هنگام اخذ تصمیم درباره اینکه چه کالا چه مقدار از آن تولید شود و چگونه عرضه زمین موجود ، کسب و سرمایه میان بخشها و موسسات مختلف مورد استفاده قرار گیرد ، روابط قیمت مورد توجه است قرار میگیرد . به همین نحو این موضوع که چه مقدار از درآمد ملی باید برای صرف کنونی صرف شود ؟ و چه مقدار از آن صرف پس انداز و سرمایه‌گذاری شود ؟ بر اساس قیضهای نسبی روابط قیمت مورد انتشار در آینده تعیین میگردد . حرکات قیمت (e) عرضه کالا را

با تانای خریداران هم سطح و متعادل میسازد . خواست و علاقه مشتریان توسط قیمت‌های
کامیاب‌ها خرید برای خرید کالا های مختلف برود از دیدگان میشود . در هر نظام سرمایه‌داری
رقابت به عنوان راه حل و نیروی محرکه در امر اقتصاد می تلقی میشود . (۶)

ب- سوسیالیسم

سوسیالیسم سیستم اقتصادی است که تحت مدیریت کلیه منابع طبیعی و کالاهای
سرمایه ای خاصه تولید به تبار و وسیع از طرف اجتماع بدو اهرام صورت گیرد و نه افراد . در
سوسیالیسم تحت کنترل اجتماعی منابع مورد نظریه و اصل خدمت عمومی یا مقید بسودن
اجتماعی را با انگیزین اصل تلقی میکند .
در نظام سوسیالیستی ، فعالیت‌های موسسات مخصوص از طریق قیمت‌ها ، مالیات‌ها ،
توجهات بهره و سایر نیروهای اقتصادی که تحت نظارت دولت است ، دقیقاً کنترل میشود
نظام سوسیالیستی ، سیستم پل و قیمت گذاری را دارد و نفس نمی‌کند ، معجزه‌آفرینانه
تسهیلات مهم به حرکات قیمت و رقابت قیمت اتخاذ می‌کند و ندارد ، تسهیلات مهم اقتصادی
از طرف دولت عرضه در لای و بر اساس برنامه‌ریزی اقتصادی اتخاذ میگردد دولت دار و نوع کالاها و
خدماتی که باید تولید شود توسط یک سازمان مرکزی تعیین میشود . (۷)

ج- کمونیسم

کمونیسم علاوه بر آنکه نظام اقتصادی افراطی است ، یک آئین سیاسی نیز است

6 - Ibid. p. 13-14.

۷ - دکتر باقر قدیری اصل ، سیر اندیشه های اقتصادی ، (چاپخانه دانشگاه تهران)

تهران (۱۳۴۸) صفحات ۱۲۲ و ۱۴۰ .

میباشد که بر تعالیم کارل مارکس استوار است . در چنین نظامی ، کلیه زمین و سرمایه در اختیار دولت است و دولت اقتصاد ملیت است . از جمله نالاهای مرفعی را اشتراکی میسازد .

در نظام اقتصاد کمونیستی انگیزه های اقتصادی بسیار محدود و افراد از نگاه نظر اقتصادی یکسان هستند . در اقتصاد کمونیستی سیستم قیمت گذاری هیبریدگونیسه محصل نداده و کلیه تصمیمات مهم اقتصادی توسط هیئت حاکمه اتخاذ میگردد و برای توزیع نالاهای از سیستم قیمت گذاری استفاده نموده و بانکداری و سرمایه داری مورد احتیاج ندارد .

در نظام کمونیستی رقابتی وجود نداشته و مزدها تفاوتی نخواهد داشت و اگر هم تفاوتی باشد بسیار ناچیز خواهد بود . لیکن در فصل دیده شده است که در اقتصاد کمونیستی میان مزدها اختلاف بسیار است . (۸)

د - فاشیسم :

فاشیسم نظامی است اقتصادی که اساسا سرمایه داری بوده و لیکن تولید کنندگان و مصرف کنندگان را مجبور میکند که از دسترواراده دولت برای برداری کنند . فاشیسم نیز مانند کمونیسم آئین سیاسی را با برنامهریزی اقتصادی توأم میکند . این مرام کلیه منابع مادی ، اقتصادی ، اجتماعی و روحی را در راه ایجاد یک سیستم پیوسته تجهیز میکند . در نظام فاشیستی انگیزه های مادی مورد تأثیر بوده . مدیران و کارگران منابعی که

